

خشونت پنهان و اهمیت شناخت DFSA

خشونت پنهان و اهمیت شناخت DFSA (Drug Facilitated Sexual Assault- DFSA) تجاوز جنسی تسهیل‌شده با دارو به هر نوع خشونت جنسی گفته می‌شود که در آن فرد مهاجم با استفاده از داروها یا مواد شیمیایی، توانایی قربانی در مقاومت و حافظه را کاهش می‌دهد. این مواد ممکن است شامل داروهای تجویزی، داروهای غیرقانونی یا حتی الکل باشند و اثر اصلی آن‌ها کاهش هوشیاری و ناتوانی در دفاع از خود است. از نظر روانشناسی، DFSA اهمیت ویژه‌ای دارد زیرا پدیده‌ای پیچیده و چندبعدی است که علاوه بر پیامدهای جسمی، تأثیرات روانی و هیجانی عمیقی بر قربانیان دارد. شناخت علمی این پدیده به افراد کمک می‌کند تا اهمیت پیشگیری، حمایت روانشناختی و مراقبت از خود و دیگران را درک کنند. هدف این مقاله ارائه مروری جامع بر آسیب‌شناسی روانی DFSA و بررسی پیامدهای هیجانی، شناختی و رفتاری قربانیان و راهکارهای پیشگیری و مداخله روانشناختی است. چگونه DFSA بر قربانی اثر می‌گذارد؟ داروهای مورد استفاده در DFSA باعث کاهش هوشیاری و توجه قربانی می‌شوند و توانایی واکنش مناسب را محدود می‌کنند. این وضعیت قربانی را آسیب‌پذیر کرده و وقوع خشونت را آسان‌تر می‌کند. همچنین اختلال حافظه یکی از اثرات مستقیم این داروهاست؛ قربانی ممکن است خاطرات حادثه را ناقص یا مبهم به یاد بیاورد، که باعث سردرگمی، اضطراب و کاهش اعتماد به خود می‌شود. در کنار این، تغییرات هیجانی شدید مانند ترس، شرم، گناه و خشم نیز مشاهده می‌شود که عملکرد روزمره و روابط اجتماعی فرد را تحت تأثیر قرار می‌دهد. پیامدهای روانی و رفتاری تجاوز جنسی تسهیل‌شده با دارو پیامدهای روانی و رفتاری متعددی دارد که می‌تواند زندگی فرد را در حوزه‌های تحصیلی، شغلی و اجتماعی تحت تأثیر قرار دهد. این پیامدها شامل جنبه‌های هیجانی، شناختی، بین‌فردی و رفتاری هستند. ۱. پیامدهای هیجانی و روانی اختلال استرس پس از تروما (PTSD): تجربه دوباره حادثه در ذهن، کابوس‌های مکرر، اجتناب از موقعیت‌ها یا افرادی که یادآور حادثه هستند. اضطراب و افسردگی: نگرانی مداوم، بی‌قراری، احساس بی‌ارزشی و کاهش انگیزه. تغییرات هیجانی شدید: ترس، شرم، گناه، خشم و بی‌ثباتی هیجانی. کاهش عزت نفس و توانمندی‌های مقابله‌ای: کاهش اعتماد به نفس و توانایی مدیریت استرس‌های روزمره. ۲. پیامدهای شناختی اختلال حافظه و یادآوری ناقص حادثه: خاطرات مبهم یا ناقص حادثه که باعث سردرگمی و اضطراب می‌شود. مشکلات تمرکز و تصمیم‌گیری: کاهش توانایی برنامه‌ریزی، حل مسئله و مدیریت فعالیت‌های روزمره. افت عملکرد تحصیلی یا شغلی: کاهش کارایی به دلیل مشکلات تمرکز و استرس مداوم. ۳. پیامدهای بین‌فردی و اجتماعی کاهش اعتماد به دیگران و انزوا: دوری از روابط دوستانه و عاطفی. مشکلات ارتباطی: دشواری در ایجاد یا حفظ روابط صمیمانه. اجتناب از موقعیت‌های اجتماعی: شرکت نکردن در فعالیت‌های گروهی یا مکان‌های عمومی به دلیل ترس یا اضطراب. ۴. پیامدهای رفتاری تغییر در عادات خواب و غذا: بی‌خوابی، کابوس‌های شبانه، تغییر اشتها. رفتارهای پرخطرگرانه یا افسردگی شدید: ابراز خشم یا کاهش شدید انگیزه و انرژی. وابستگی به مواد یا مصرف الکل: برخی قربانیان ممکن است برای مقابله با استرس به الکل یا مواد روی بیاورند. پیامدهای روانی و رفتاری DFSA کوتاه‌مدت، چندبعدی و پیچیده هستند و شناخت آن‌ها برای طراحی مداخلات روانشناختی مؤثر و حمایت اجتماعی ضروری است. روش‌های حمایت و مداخلات روانشناختی حمایت از قربانیان DFSA نیازمند رویکرد جامع است که شامل: روان‌درمانی فردی: روش‌هایی مانند رفتاردرمانی شناختی (CBT) برای اصلاح الگوهای فکری منفی و کاهش اضطراب و افسردگی، و بازپردازش حرکتی چشم (EMDR) برای کاهش خاطرات مزاحم و تجربه ناگهانی دوباره حادثه. حمایت اجتماعی و گروهی: مشارکت در گروه‌های حمایتی، تقویت شبکه دوستانه و خانوادگی و ایجاد محیط امن برای ابراز هیجانات. آموزش و پیشگیری: افزایش آگاهی دانشجویان درباره خطرات DFSA، نشانه‌ها، پیامدهای روانی و روش‌های حفاظت از خود. مداخلات بین‌رشته‌ای: همکاری روانشناسان، مشاوران و پزشکان برای ارائه مراقبت جامع جسمی و روانی و طراحی برنامه‌های حمایت بلندمدت. هدف این مداخلات، کاهش آسیب روانی، بازگرداندن اعتماد به نفس و تقویت مهارت‌های مقابله‌ای است. آسیب‌شناسی روانی DFSA و ضرورت حمایت علمی و اجتماعی تجاوز جنسی تسهیل‌شده با دارو (DFSA) پدیده‌ای چندبعدی است که پیامدهای روانی، هیجانی، شناختی و رفتاری گسترده‌ای برای قربانیان به همراه دارد. اثرات روانی شامل اضطراب، افسردگی، PTSD، کاهش اعتماد به نفس و مشکلات حافظه و تمرکز است و می‌تواند زندگی تحصیلی، شغلی و روابط اجتماعی فرد را تحت تأثیر قرار دهد. نکات کلیدی آسیب‌شناسی پیچیدگی هیجانی و شناختی: خاطرات مبهم، سردرگمی و ناتوانی در مدیریت هیجانات. پیامدهای بین‌فردی: کاهش اعتماد به دیگران، انزوا و اجتناب از روابط اجتماعی. رفتارهای مقابله‌ای: گاهی وابستگی به مواد یا الکل به عنوان مکانیزم مقابله‌ای. اهمیت حمایت علمی و اجتماعی روان‌درمانی فردی و گروهی: کاهش اضطراب و بازپردازش خاطرات مزاحم. حمایت اجتماعی و گروهی: بازگرداندن اعتماد به نفس و تقویت مهارت‌های مقابله‌ای. آموزش و پیشگیری: افزایش آگاهی و رفتارهای محافظتی. تجاوز جنسی تسهیل‌شده با دارو فراتر از تجربه جسمی خشونت است؛ توجه علمی و حمایت اجتماعی، کلید کاهش آسیب‌ها و توانمندسازی قربانیان است. دکتر توحید مرادی | روانشناس

References: Fields, L., Young, D. A., Patel, A. R., Munroe, C., Shumway, M., Bell, S., & Richer, L. A. (2022).

Drug-facilitated sexual assault, impaired trauma memory, and implications for mental health treatment. *European Journal of Psychotraumatology*, 13(1), 2057165.
<https://doi.org/10.1080/20008198.2022.2057165> Skov, K. ., Johansen, S. S., Linnet, K., & Nielsen, M. K. K. (2022). A review on the forensic toxicology of global drug-facilitated sexual assaults. *European Review for Medical and Pharmacological Sciences*, 26(1), 183197.
https://doi.org/10.26355/eurrev_202201_27767 Skov, K. ., Johansen, S. S., Linnet, K., & Nielsen, M. K. K. (2023). Uncovering forensic evidence of drug-facilitated sexual assault: Toxicological findings from Eastern Denmark from 2015-2022. *Legal Medicine*, 65, 102325.
<https://doi.org/10.1016/j.legalmed.2023.102325> Rasmussen, M., Busch, J. R., Munkholm, J., et al. (2025). Characteristics of drug-facilitated sexual assault (DFSA): An observational study at a Danish sexual assault center. *International Journal of Legal Medicine*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1007/s00414-025-03646-4> Drevin, G., Gaulier, J.-M., Hakim, F., Gish, A., Frec, S., Renard, L., Malbranque, S., & Briet, M. (2024). Synthetic cathinones in drug-facilitated sexual assault: A case report involving a novel substituted cathinone and a review of the literature. *Forensic Science International*, 371, 112030.
<https://doi.org/10.1016/j.forsciint.2024.112030>